

**Krízový plán na predchádzanie a riešenie mimoriadnej udalosti
v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia ochorenia COVID-19
spôsobenej koronavírusom (SARS-CoV-2)
v zariadení núdzového bývania**

(Otvorený dokument)

	Meno	Funkcia	Dátum	Podpis
Spracoval:	Mgr. Karatína Čierniková	odborný garant		
Schválil:	Mgr. Hana Štrbová	riaditeľka LUNA, n.o., štatutár		
Preveril:	Mgr. Katarína Čierniková	odborný garant		

PRVÁ ČASŤ ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok 1 Účel vydania

1.1 Účelom vydania tejto smernice zariadenia núdzového bývania – bezpečného ženského domova a poradenského centra LUNA n.o. je:

- zabezpečenie koordinovanej informovanosti ohľadom rizík spojených so šírením infekcie spôsobenej koronavírusom (ďalej „COVID-19“);
- vytvorenie podmienok pre prevenciu negatívneho dopadu a stresu prijímateľiek sociálnej služby (ďalej aj „klientky“), ich maloletých detí, ako aj zamestnancov a manažmentu zariadenia núdzového bývania – bezpečného ženského domova a poradenského centra LUNA n.o. (ďalej „ZNB“);
- formulácia preventívnych opatrení, ktoré smerujú k zabráneniu šírenia ochorenia COVID-19 a postupov pri výskyte podozrivých a potvrdených prípadov koronavírusu u klientok alebo zamestnancov ZNB.

1.2 Smernica je integrálnou súčasťou postupov a pravidiel prevencie krízových situácií a určenia postupov a pravidiel pri používaní prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia v ZNB, v súlade s ustanovením §10 a kritériom 2.6 podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb podľa prílohy č. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o sociálnych službách“).

1.3. Poskytovanie sociálnej služby vychádza z princípov zachovania ľudskej dôstojnosti a autonómie prijímateľiek sociálnych služieb, z rešpektu k ich názorom a rozhodnutiam. Poskytovateľ sociálnej služby preto aj v čase krízových situácií vytvára podmienky k podpore a zachovaniu základných ľudských práv a slobôd všetkých osôb v ZNB.

Článok 2 Súvisiace predpisy a usmernenia

2.1. Poskytovateľ sociálnych služieb sa vzhľadom na dosiahnutie účelu smernice riadi najmä nasledovnými predpismi:

- Nariadenie vlády č. 77/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie;
- Ústavný zákon č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu;
- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2.2 Poskytovateľ sociálnych služieb postupuje pri výkone preventívnych a krízových opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 podľa odporúčaní, záväzných postupov a usmernení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“), Ministerstva zdravotníctva SR, Úradu verejného zdravotníctva SR a ďalších subjektov verejnej správy, ktoré sú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR.¹

¹ Por. <https://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/socialne-sluzby/>

2.3 Za týmto účelom riaditeľka zariadenia alebo ňou poverená osoba denne sleduje aktuálne informácie na webovom sídle MPSVR SR a ďalších relevantných inštitúcií.²

Článok 3 **Osobitý charakter predpisu – otvorenosť**

3.1 Vzhľadom na skutočnosť, že odporúčacie a záväzné postupy, usmernenia a informácie pre poskytovateľov sociálnych služieb sa v súlade s opatreniami krízových štábov neustále menia a aktualizujú, je tento dokument chápaný ako otvorený a podľa potreby je nevyhnutné ho aktualizovať, dopĺňať a meniť.

3.2 Zmeny v dokumente budú vyznačené **farebne** kvôli lepšej prehľadnosti. Zamestnanci a klientky budú o nich pravidelne informovaní. Zodpovednosť za informovanie o zmenách má riaditeľka alebo ňou poverená zamestnankyňa.

DRUHÁ ČASŤ **VŠEOBECNÉ USTANOVENIA**

Článok 4 **Informovanosť o víruse a ochorení COVID-19**

4.1 Základným predpokladom úspešnej prevencie sú dostupné a zrozumiteľné informácie ohľadom rizík súvisiacich s novým koronavírusom, spôsoboch jeho prenosu, príznakov ochorenia COVID-19 a preventívnych opatreniach.

4.2 Za koordinovanú informovanosť je v ZNB zodpovedná riaditeľka alebo ňou poverená zamestnankyňa. Náležitá informovanosť je dôležitá pre všetkých zamestnancov zariadenia, aj klientky. Zodpovedná osoba zabezpečí, aby informovanosť bola pre všetkých zrozumiteľná a dostupná.³

4.3 SARS-CoV-2 je respiračný vírus, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19. K prenosu dochádza primárne kontaktom s infikovanou osobou, ktorá najmä pri hovorení, kašľaní a kýchaní šíri infekčné kvapôčky do svojho okolia. Prenos je možný tiež predmetmi čerstvo kontaminovanými sekrétmi infikovaného človeka. Vírus sa podarilo izolovať zo vzoriek odobratých z dolných dýchacích ciest, ale aj zo sterov z nosohltana aj hrdla, v sére, krvi, v slinách, moči a stolici.

4.4 Testovanie na prítomnosť koronavírusu sa môže realizovať aj preventívne. Samotné testovanie ešte neznamená, že niekto v ZNB je nositeľom vírusu.

4.5 Príznaky ochorenia COVID-19 sú najmä:

- *teplota nad 38°C* (pozor! u starších a imunitne oslabených klientok môže telesná teplota zostať nízka, preto treba zvážiť aj iné príznaky a poradiť sa s lekárom),
- *kašeľ*,
- *sťažené dýchanie* (tzv. dýchavica, klient nevie dokončiť nádych – ľudovo „nevie sa dodýchnuť“, prípadne má zrýchlené dýchanie),

---

² Najmä Úradu verejného zdravotníctva SR

http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=250&Itemid=153 a Ministerstva zdravotníctva SR <https://www.korona.gov.sk/>

³ Por. https://www.socia.sk/wp-content/uploads/2020/04/COVID_19_easyread_final.pdf

- *bolesť svalov*
- *únava.*

Vo všeobecnosti môže táto infekcia spôsobiť závažnejšie príznaky u klientov s oslabeným imunitným systémom, a to najmä:

- seniorov nad 70 rokov,
- klientky s chronickým ochorením (onkologické ochorenie, pľúcne ochorenie, srdcovo-cievne ochorenia),
- klientky liečené imunosupresívnymi (imunitný systém potláčajúcimi) liekmi.

4.6 Nakoľko súčasne s týmto ochorením prebieha aj každoročná sezónna epidémia chrípky a iných respiračných infekcií, je možné, že podobné príznaky môžu súvisieť aj s iným respiračným infekčným ochorením, preto je potrebné zachovať rozvahu a kontaktovať všeobecného lekára, alebo v prípade nejasností hygienika Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín (ďalej len „RÚVZ“) a riadiť sa ich usmerneniami.

Článok 5

Prevenia šírenia vírusovej infekcie a ochorenia COVID-19

5.1 Všeobecné zásady šírenia respiračných chorôb

Najlepším spôsobom, ako zabrániť nákaze, je vyhnúť sa expozícii (t. j. stretnutiu) s infikovaným človekom alebo expozícii s vírusom. Všeobecné zásady, ktoré pomáhajú zabrániť šíreniu respiračných vírusov, vrátane SARS-CoV-2, sú nasledovné:

- vyhnúť sa úzkemu kontaktu s ľuďmi s akútnym respiračným ochorením;
  - skrátiť pobyt v priestoroch, kde sa nachádza veľké množstvo ľudí;
  - často si umývať ruky teplou vodou a mydlom (najmä pri priamom kontakte s chorými alebo izolovanými pri čakaní na výsledky v prostredí zariadenia sociálnych služieb alebo ich okolí); ak mydlo s dezinfekčným účinkom v dávkovači nie je dostupné ako ďalší stupeň po umytí rúk je vhodné použiť dezinfekčný gél na báze alkoholu;
  - účinnosť umývania rúk možno zvýšiť použitím dezinfekčného mydla s virucidným účinkom.
- Dezinfekcia je v ZNB realizovaná v súlade s Prílohami č. 3 a 4 tohto dokumentu.

5.2 Umývanie rúk

5.2.1 Zamestnankyne ZNB by si mali umývať ruky najmä:

- pred odchodom z domu,
- pri príchode do práce,
- po použití toalety,
- po prestávke a denných pracovných činnostiach,
- pred prípravou jedla a nápojov,
- pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,
- po manipulácii s odpadom a odpadovým košom,
- pred odchodom z práce,
- pri príchode domov,
- po každom priamom kontakte s chorou alebo izolovanou klientkou.

Dôležité je nepoužívať spoločné uteráky, predmety osobnej potreby a dodržiavať zásady dezinfekcie povrchov v zmysle prevádzkového poriadku a po každej činnosti, pri ktorej došlo k ich kontaminácii a vetrať.

5.2.2 Klientky ZNB by si mali umývať ruky najmä:

- po použití toalety,
- pred a po konzumácii jedla a nápojov, vrátane desiat,

- po návrate do vnútorných priestorov zariadenia z vychádzky (v areáli zariadenia),
- po manipulácii s odpadom a odpadovým košom,
- po návrate do ZNB z pobytu mimo zariadenia (pracujúce klientky),
- pred a po návšteve nemocnice, lekára.

Dôležité je nepoužívať spoločné uteráky, predmety osobnej potreby.⁴

5.3 Prekrytie horných dýchacích ciest (tvárové rúška)

5.3.1 V súlade s nariadením hlavného hygienika SR je dôležitým preventívnym opatrením zákaz vychádzať a pohybovať sa na verejnosti bez **prekrytia horných dýchacích ciest (tvárové rúška)**, ktoré poskytuje bariérovú ochranu pred kvapôčkovou nákazou. Je dôležité, aby rúško bolo nasadené podľa pokynov výrobcu.⁵

5.3.2 Po použití by malo byť rúško odstránené uvoľnením šnúrok na zadnej časti (nikdy neodstraňovať rúško uchopením rúška jeho časťou pokrývajúcou tvár) a zlikvidovať rúško ako infekčný odpad. Po odložení rúška do odpadu je potrebné vykonať hygienu rúk.

5.3.3 ZNB zabezpečí pre všetky pracovníčky a klientky dostatočné množstvo ochranných rúšok.

5.3.4 Inštrukcie ohľadom adekvátneho používania rúšok v ZNB koordinuje riaditeľka alebo ňou poverená zamestnankyňa.

5.3.5 Výnimky z nosenia rúšok budú starostlivo zvážené vzhľadom na osoby s poruchami autistického spektra⁶, v úzkej spolupráci odborných zamestnancov s danou osobou, a v prípade potreby aj s lekárom a inými osobami. O výnimkách z nosenia ochranných rúšok budú informovaní aj ostatní klienti a všetci pracovníci ZNB.

5.4 Obmedzenie pohybu klientok mimo areálu zariadenia

5.4.1 Poskytovateľ sociálnej služby v zariadení poskytujúcom pobytovú sociálnu službu postupuje v súlade s Odporúčaním k obmedzeniu pohybu v pobytových zariadeniach sociálnych služieb v súvislosti s prevenciou šírenia ochorenia COVID-19.⁷

5.4.2 O týchto opatreniach informuje ZNB nasledovným spôsobom:

- na nástenke vo vestibule zariadenia,
- stručnými oznamami na viditeľných miestach vo verejne dostupných priestoroch v zariadení,
- osobnou komunikáciou s klientkami,
- informovaním na svojom webovom sídle.

5.4.3 Pri komunikácii odporúčaní k obmedzeniu pohybu mimo areálu zariadenia je potrebné pri vysvetlení ich obsahu a dôležitosti použiť metódy a techniky sociálnej práce v oblasti komunikácie, a to v závislosti od fyzických a duševných možností a schopností konkrétnej klientky porozumieť týmto zákazom. Prijímateľky sú pritom povzbudzované k iným formám komunikácie so svojimi

⁴ Ďalšie užitočné informácie: http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4059:covid-19-dokladne-umyte-ruky-ochrania-zdravie&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=153

⁵ Inštruktážny leták: http://www.uvzsr.sk/docs/letaky/Ruska_navod_letak.pdf a fakty o tvárovom rúšku http://www.uvzsr.sk/docs/letaky/Letak_fakty_o_rusku.pdf

⁶ Výnimky sa týkajú aj detí do 2 rokov života.

⁷ Por. <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/uvzsr/odporucanie-k-obmedzeniu-pohybu-pobytovych-zariadeniach-socialnych-sluzieb-suvvislosti-prevenciou-sirenia-ochorenia-covid-19.pdf>

príbuznými, priateľmi a známymi (telefonickou, e-mailovou komunikáciou alebo prostredníctvom sociálnych sietí), aby sa zmiernili negatívne dôsledky ich izolácie.⁸ V ZNB sa naďalej budú vykonávať odborné aktivity, a to individuálne alebo v menších skupinkách (napr. 2-3 ľudia), pričom budú zachované preventívne hygienické opatrenia (použitie tvárového rúška, rukavice). Ak tieto opatrenia majú vplyv na individuálne plány, programy sociálnej rehabilitácie resp. aj rizikové plány, odborní pracovníci⁹ zodpovední za ich administráciu ich spolu s klientkou a ďalšími zainteresovanými osobami vyhodnotia a následne aktualizujú.

5.4.4 V prípade, že prijímateľka aj napriek jednoznačne a zrozumiteľne komunikovanému odporúčaniam k obmedzeniu pohybu mimo areálu zariadenia nie je ochotná toto odporúčanie rešpektovať, je potrebné ju vyzvať, aby v čase pohybu mimo priestorov zariadenia postupovala v súlade s nariadeniami Úradu verejného zdravotníctva, t. j. bez prerušenia používal ochranné prostriedky - rúško resp. iný spôsob zakrytia oblasti úst a tváre a rukavice a pri kontakte s inými osobami dodržiaval odstup minimálne 2 metre.

5.4.5. Každá klientka má možnosť vychádzať na čerstvý vzduch - balkón alebo priestor v areály zariadenia - dvor, ktorý je ohradený a je tak zamedzené kontaktu s inými ľuďmi.

5.4.6. V rámci prevencie a minimalizovania vychádzania klientok mimo areál zariadenia za účelom nákupu potravín, je v zariadení núdzového bývania zriadená miestnosť na výdaj základných potravín na prípravu stravy v súlade s dodržiavaním preventívnych hygienických podmienok (vždy len 1 klientka v miestnosti, vetranie, použitie ochranných prostriedkov – rúška, rukavice, dezinfekcia)

5.4.7. Klientka v karanténnej izbe nesmie počas 14 dní vychádzať z izby, má možnosť využiť balkón, ktorý je súčasťou karanténnej izby.

5.5 Ochranné pomôcky

5.5.1 ZNB je povinné plniť ochranné preventívne opatrenia a bezplatne zabezpečiť a poskytovať ochranné pracovné pomôcky ako aj ochranné pomôcky pre prijímateľky sociálnej služby. Zodpovednosť v ZNB za toto opatrenie nesie riaditeľka alebo ňou poverená osoba.

5.5.2 V prípade nedostatku ochranných pomôcok, zodpovedná osoba bezodkladne požiada o výpomoc Trenčiansky samosprávny kraj.

5.6 Preventívna kontrola zdravotného stavu klientok

5.6.1 Každý deň je službukonajúcim personálom monitorovaný fyzický, aj psychický stav klientok.

5.6.2 V prípade, že by sa u klientky prejavili klinické prejavy (horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov a hlavy, vrátane miernych respiračných príznakov) musí sa izolovať a testovať na COVID-19.

5.7. Preventívne opatrenia pri poskytovaní služieb klientkam

5.7.1 Individuálna práca s klientkou - sociálne, psychologické a právne poradenstvo - je povolená, musí byť vykonávaná za prísnych preventívnych hygienických opatrení v priestore kancelárie, poprípade na

⁸ Ďalšie inšpirácie: https://www.rpsp.eu/wp-content/uploads/2020/04/Podpora-prijimatelov_final.pdf

⁹ Sociálny pracovník, kľúčový pracovník a pod.

izbe klientky s ochrannými prostriedkami na to určenými, po kontrolnom zmeraní telesnej teploty klientky, aj zamestnankyne. Priestor na individuálne stretnutie musí byť vetraný (nárazové vetranie – prievan), vzdialenosť medzi klientkou a pracovníčkou minimálne 1,5 metra.

5.7.2. Do odvolania platí zákaz zhromažďovania a pozastavenie skupinových aktivít klientok.

5.7.3. Klientkam je v súlade s dodržiavaním preventívnych opatrení hygienických podmienok poskytovaná personálom aj základná starostlivosť o vlasy – strihanie, farbenie (vždy len 1 klientka v miestnosti, vetranie, použitie ochranných prostriedkov – rúška, rukavice, dezinfekcia).

5.7.4. Klientke v karanténnej izbe je počas 14 dní poskytovaná krízová intervencia telefonicky.

5.8 Preventívne opatrenia pri prijímaní nových klientok

5.8.1 V záujme ochrany života a zdravia klientok v ZNB a bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby je možné prijímanie iba fyzickej osoby, ktorá je v ohrození života alebo zdravia a je odkázaná na bezodkladné poskytnutie sociálnej služby, a to

- z prirodzeného domáceho prostredia, ak absolvovala 14 dňovú preventívnu karanténu na určenom karanténnom mieste¹⁰ a po 12-tom dni preventívnej karantény absolvovala test na COVID-19 s negatívnym výsledkom,
- z prirodzeného domáceho prostredia na základe príkazu o určení subjektu hospodárskej mobilizácie do karanténnej miestnosti na 14 dní

5.8.2. Z dôvodu Príkazu MPSVaR SR o určení subjektu hospodárskej mobilizácie a uložení opatrenia hospodárskej mobilizácie je v ZNB zriadená karanténna izba – 5 miest pre ženy zažívajúce násilie a ich deti.

5.9. Preventívne opatrenia pri prijímaní nových klientok na základe Príkazu MPSVaR SR o určení subjektu hospodárskej mobilizácie a uložení opatrenia hospodárskej mobilizácie

5.9.1. Pri prijímaní nových klientok sa postupuje v zmysle platného Usmernenia hlavného hygienika SR v súvislosti s ochorením COVID-19 spôsobeným koronavírusom SARS-CoV-2¹¹ (ďalej len „platné usmernenie“). U novoprijatej klientky sa prehodnotí jej klinický stav (ako suspektný, pravdepodobný alebo potvrdený prípad) a pozitívna epidemiologická anamnéza (ako osoba v úzkom alebo bežnom kontakte). Súčasne sa poskytovateľ sociálnej služby riadi Záväzným postupom pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV) zo dňa 13.marca 2020¹²

5.9.2. Klientku do zariadenia prijíma odborná pracovníčka, ktorá má na sebe ochranné pracovné pomôcky, klientka obdrží ochranné pomôcky – rúšku a rukavice.

5.9.3. Klientka je podrobne informovaná o nutnosti dodržiavania preventívnych hygienických opatreniach v zariadení.

---

¹⁰ Postupuje sa v zmysle Usmernenia https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/uvzsr/usmernenie-k-planu-testovania_270420-2.pdf

¹¹ https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/uvzsr/usmerneniehhhsr_covid-19_6-aktual30-3-2020.pdf

¹² <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/mzsr-mpsvr-sr-socialne-sluzby.pdf>

5.9.4. Klientka je prijatá do samostatnej uzamykateľnej, izolovanej a vydezinfikovanej miestnosti – izba s balkónom o rozlohe 38 m², v ktorej sa nachádza zariadená kuchynská linka, sprcha, WC, posteľ, prikrývky, potraviny, televízor, chladnička).

5.9.5. Počas 14 dní v karanténe klientka nesmie vychádzať z izby, má k dispozícii balkón, sú jej poskytnuté zdarma základné potraviny na prípravu stravy, nevyhnutné oblečenie, ubytovanie, potrebné lieky, ochranné pomôcky a telefonická krízová intervencia.

5.9.6. V prípade potreby (vyniesť smeti, vyprať oblečenie, nedostatok potravín alebo zhoršenia zdravotného, psychického stavu) klientka kontaktuje personál výlučne telefonicky

5.9.7. Zmluva o poskytovaní sociálnej služby v zariadení núdzového bývania sa vystavuje na nevyhnutný čas 14 dňovej izolácie.

5.9.8. Po uplynutí 14 dňovej karantény je klientka a jej deti testovaná na COVID – 19 za dodržania prísneho hygienicko – epidemiologického režimu a protiepidemiologických opatrení určených Hlavným hygienikom Slovenskej republiky.

5.9.9. Riaditeľkou ZNB je určená zamestnankyňa s telefonickým kontaktom, ktorá vyjadřila súhlas v prípade karantény zariadenia zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7).

5.9.10. Negatívny výsledok testu na COVID 19 u klientky – voľná miesta v ZNB - po uplynutí 14 dňovej karantény a potvrdenia negatívneho výsledku testu, sú klientka a jej maloleté deti premiestnené do inej voľnej izby v zariadení a následne sa tak zaradi do bežného chodu zariadenia za dodržania preventívnych opatrení. Klientke a jej deťom je vystavená nová Zmluva o poskytovaní sociálnej služby.

5.9.11. Negatívny výsledok testu na COVID 19 – obsadené miesta v ZNB - v prípade, ak je zariadenie plne obsadené po uplynutí 14 dňovej karantény a potvrdenia negatívneho výsledku testu, sú klientka a jej maloleté deti premiestnené do iného zariadenia, ktorého zriaďovateľom je VÚC (po dohode s VÚC).

5.9.12. Pozitívny výsledok testu na COVID 19 - v prípade, ak sa u klientky potvrdí pozitívny výsledok testu na COVID 19 a jej zdravotný stav bude vyžadovať zdravotnú starostlivosť, bude klientka po konzultácii s lekárom spolu s deťmi prevezená na hospitalizáciu do určených zdravotníckych zariadení. V prípade ak sa u klientky potvrdí pozitívny výsledok testu na COVID 19 a jej zdravotný stav nebude vyžadovať ústavnú zdravotnú starostlivosť, zotrvá klientka a jej maloleté deti v zariadení v karanténnej izbe 14 dní a po 14 - dňovej karanténe sa im opakovane odoberie vzorka na laboratórne vyšetrenie. V prípade opakovaných pozitívnych zistení v karanténnom zariadení klientka v zariadení s maloletými deťmi zotrvá a postup sa opakuje.

5.10. Plošné testovanie zamestnancov a prijímateľiek ZNB na ochorenie COVID 19

5.10.1. Testovanie zamestnancov a prijímateľiek ZNB sa vykonáva v zmysle usmernenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vydané v zmysle § 6, ods. 1, písmeno d) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 77/2020 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie.

5.10.2. Distribúciu rýchlotestov na koronavírus pre ZNB zabezpečuje Trenčiansky samosprávny kraj.

5.10.3. Poskytovateľ neodkladne určí sestru, resp. pracovníčku so zdravotníckym vzdelaním, ktorá bude vykonávať testovanie. Určená sestra absolvuje poučenie prostredníctvom inštruktážnych materiálov dostupných na: <https://www.standardnepostupy.sk/testovanie-sras-cov-2/>. Poskytovateľ uskladní testy predpísaným spôsobom a to podľa návodu výrobcu, ktorý je súčasťou balenia. Pripraví priestor a nádobu na uskladnenie odpadu vznikajúceho pri testovaní. Pripraví dostatočný počet formulárov „Dotazník pacienta s podozrením na COVID-19“. Poskytovateľ na dennej báze reportuje výsledky testovania zaslaním vyplnenej tabuľky na emailovú adresu: tn.stefkovicova@uvzsr.sk.

5.10.4. Zber odpadu vzniknutého pri testovaní protilátok rýchlotestom na laboratórnu diagnostiku SARS-Cov-2 je zabezpečený do oddelených uzatvárateľných, nepriepustných a mechanicky odolných nádob.

5.10.5. Odvoz a likvidácia odpadu vzniknutého pri testovaní protilátok rýchlotestom na laboratórnu diagnostiku SARS-Cov-2 je zabezpečený firmou na likvidáciu odpadov - EKO LOG, s. r. o.

Článok 6

Opatrenia v prípade podozrenia na respiračnú infekciu a v prípade návratu zo zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti

6.1 V prípade ochorenia je základnou prevenciou šírenia vírusu **izolácia chorého a zabránenie jeho kontaktov** pred, ako aj po vypuknutí ochorenia v období jeho nakažlivosti (t. j. 14 dní resp. podľa usmernenia lekára).

6.2 Osoby s akútnym respiračným ochorením by mali dodržiavať respiračnú hygienu – dodržiavať dostatočnú vzdialenosť od iných osôb, zakrývať si ústa a nos vreckovkou alebo papierovým obrúskom.

6.3 Osoba, s ktorou má ZNB uzatvorenú zmluvu o poskytovaní sociálnej služby a bola jej poskytnutá zdravotná starostlivosť v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, môže byť opätovne prijatá do ZNB až po splnení opatrení - „Zabezpečenie ochrany klientov a personálu zariadení sociálnych služieb počas pandémie Koronavírusu“.¹³ Klientka je priamo v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti testovaná na COVID-19. Až po absolvovaní dvoch testov na COVID-19 s negatívnym výsledkom je prevezená do ZNB, kde absolvuje preventívnu 14 - dňovú karanténu.

Článok 7

Riešenie situácie s výpadkami pracovníkov

7.1 V ZNB je dôležitá intenzívna podpora jeho vedenia, rovnako všetkých pracovníkov, osobitné oceňovanie ich práce. Za účelom zmiernenia psychických a iných negatívnych dôsledkov krízovej situácie je im sprostredkované poskytovanie psychologickej alebo supervíznej podpory.

7.2 Riaditeľka ZNB určí zamestnankyňu s telefonickým kontaktom, ktorá vyjadrí súhlas v prípade karantény zariadenia zotrvať v krízovej službe (t. j. nepretržitý pobyt v uzavretom objekte 24/7)

7.3 Pred nástupom do práce si každý zamestnanec v domácom prostredí zmeria telesnú teplotu. V prípade zvýšenej teploty, prejavov klinických príznakov COVID 19 (horúčka, kašeľ, dýchavičnosť, bolesti svalov a hlavy, vrátane miernych respiračných príznakov) zamestnankyne alebo v prípade, že

---

¹³ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/uvzsr/zabezpecenie-ochrany-klientov-zss-personalu-zss-pocas-pandemie-covid-19-k-21-4-2020.pdf>

bola zamestnankyňa v kontakte s človekom pozitívnym na COVID 19, nesmie zamestnankyňa cestovať do práce, ale okamžite telefonicky kontaktovať svojho lekára za účelom posúdenia zdravotného stavu a následne informovať zamestnávateľa.

7.4 V prípade výpadku takého množstva zamestnancov, že by nebolo možné zabezpečiť chod prevádzky ZNB, nahlási riaditeľka Okresnému úradu Trenčín nedostatok personálnych kapacít v štruktúre podľa druhu najnáročnejšej činnosti, ktorú vykonávajú. Okresný úrad koordinuje a organizačne zabezpečuje dopĺňanie personálnych kapacít.

7.5 Pri riešení nedostatku personálnych kapacít spolupracuje ZNB s miestnou samosprávou. V prípade potreby riaditeľka požiada Mesto Trenčín o poskytnutie dostupných personálnych kapacít na zabezpečovanie obslužných činností.

7.6 Uznesením vlády SR č. 169 z 27. marca 2020 sa ukladá zamestnancom pracovná povinnosť a zákaz uplatnenia práva na štrajk. Uložená pracovná povinnosť sa vzťahuje výlučne na zamestnancov, ktorí zabezpečujú výkon zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti.¹⁴ Zamestnanec, ktorému bola uložená pracovná povinnosť je povinný:

- zotrvať v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnoprávnom vzťahu, ak jeho zamestnávateľ plní opatrenia hospodárskej mobilizácie a fyzická osoba je vopred určená na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie,
- vykonávať iný ako dohodnutý druh práce alebo na inom mieste, ak jeho zamestnávateľ plní opatrenia hospodárskej mobilizácie a fyzická osoba nie je vopred určená na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie,
- plniť pracovnú povinnosť na mieste a v rozsahu uloženom v príkaze, ak jeho zamestnávateľ neplní opatrenia hospodárskej mobilizácie a fyzická osoba nie je vopred určená na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie.

Článok 8

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u zamestnanca

8.1 Inkubačná doba ochorenia COVID-19 je od 2 – 14 dní. Z tohto dôvodu zamestnanci, ktorí boli vystavení kontaktu s človekom s potvrdeným ochorením COVID-19, majú byť bezodkladne izolovaní v domácom prostredí počas 14 dní od posledného kontaktu s chorou osobou, nakoľko sa v priebehu tohto obdobia môže u nich vyvinúť ochorenie s príznakmi.

8.2 Zamestnanec ZNB je o kontakte s človekom s potvrdeným ochorením COVID-19 **povinný telefonicky** informovať riaditeľku ZNB.

8.3 Zamestnávateľ je vzhľadom na povinnosť predchádzať rizikám z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci oprávnený vyzvať zamestnanca, aby sa podrobil vyšetreniu u všeobecného lekára (ktorého **má kontaktovať najskôr telefonicky** a podľa inštrukcií buď prísť na vyšetrenie alebo zostať v domácej izolácii), najmä ak je dôvodné podozrenie nebezpečenstva vzhľadom k vykonávanej práci alebo má zamestnávateľ podozrenie, že zamestnanec nie je spôsobilý vykonávať prácu pre možnosť ochorenia COVID-19. O prípadnom nariadení karantény, t.j. izolácie, jej trvaní a ukončení rozhoduje príslušný RÚVZ, ktorý je povinný podať zamestnávateľovi na jeho žiadosť informáciu o tom, že zamestnancovi bola karanténa nariadená.

---

¹⁴ Núdzový stav sa vzťahuje na všetkých registrovaných poskytovateľov, ktorí pobytovou formou poskytujú nasledovné druhy sociálnych služieb: zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie.

8.4 V prípade, že je zamestnancovi nariadená karanténa, ide o prekážku v práci na strane zamestnanca, pri ktorej mu prislúcha náhrada mzdy alebo platu rovnako ako v prípade, keď je dočasne práce neschopný.

8.5 V prípade potvrdenia ochorenia COVID-19 u zamestnanca sú v ZNB izolovaní všetky ostatné osoby, ktorí prišli s chorým zamestnancom do kontaktu, ak tak určí hygienik RÚVZ. Všetky priestory a povrchy, v ktorých sa chorý zamestnanec nachádzal, musia byť následne dôkladne dezinfikované za použitia virucidného dezinfekčného prostriedku podľa dezinfekčného plánu prevádzkového poriadku ZSS a usmernenia pracovníka RÚVZ. Ak RÚVZ nerozhodne inak, postupuje sa podľa „Protokolu postupu v prípade podozrenia nákazy v zariadení“ (pozri Príloha č. 2).

8.6. V prípade potvrdenia COVID-19 zamestnankyňa po ukončení liečby môže nastúpiť do zamestnania po 2 negatívnych laboratórnych testoch v zmysle aktuálneho usmernenia hlavného hygienika SR. V prípade pozitívneho laboratórneho testu na COVID-19 bez klinických príznakov zamestnankyňa nastúpi na 14 dňovú domácu karanténu, po ukončení ktorej musí mať 2 negatívne výsledky testovania - postupuje sa v zmysle aktuálneho usmernenia hlavného hygienika SR.

Článok 9

Postup pri podozrení na ochorenie COVID-19 u klientky

9.1 V prípade, ak je podozrenie na ochorenie COVID-19 u klientky, je zodpovedným zamestnancom ZNB kontaktovaný ošetrojúci lekár (všeobecný lekár pre dospelých), ktorý rozhodne o ďalšom postupe. Pokiaľ nie je k dispozícii lekár, je kontaktovaný príslušný RÚVZ v Trenčíne.

9.2 V prípade, ak regionálny hygienik RÚVZ vysloví podozrenie z vírusového ochorenia COVID-19, ale rozhodne, že chorá klientka nebude prevezená do zdravotníckeho zariadenia na ďalšie odborné vyšetrenie alebo hospitalizáciu, ale vyšetří ho tím záchranej zdravotnej služby, ktorý odoberie aj vzorky na potvrdenie alebo vyvrátenie podozrenia na COVID-19, tak je v ZNB chorá klientka zabezpečená v prísnej izolácii podľa odporúčaní odborného pracovníka RÚVZ. V starostlivosti o túto klientku sa postupuje rovnako ako v prípade bežnej respiračnej vírusovej infekcie. Izba s izolovanou klientkou je označená ako **infekčná** z dôvodu, aby boli zamestnanci jasne informovaní o potrebe dodržiavania režimových opatrení, bariérovej ošetrovacej techniky a dôslednom používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len „OOPP“).

9.3 V prípade, že ide o klientku s potvrdeným ochorením COVID – 19, je povinná používať ochranné rúško, ak ho daná osoba toleruje. Použité rúška sú následne bezpečne uskladnené v špeciálnej nádobe označenej ako **biologický odpad** alebo aspoň v 2 vreciach a samostatnej nádobe pre zhromažďovanie biologického materiálu, ktorý sa má pravidelne vynášať za prísnych podmienok, ktoré nedovolia kontamináciu okolitého prostredia mimo izbu izolovanú klientku.

9.4 Personál je vybavený jednorazovými pomôckami určenými pre prácu s klientou so suspektným (podozrivým) alebo s potvrdeným ochorením COVID-19. V prípade, že ich ZNB nemá k dispozícii, žiada o ich zabezpečenie Trenčiansky samosprávny kraj.

9.5 Jednorazové pomôcky použité na ošetrovanie chorej klientky sú bezpečne likvidované ihneď po použití (vrátane papierových obrúskov použitých pri kašľaní, či fúkaní nosa). Ak nie sú k dispozícii jednorazové pomôcky určené pre prácu s COVID-19 a nemožno tak zaistiť dostatočnú ochranu

personálu, musí byť klientka v spolupráci s RÚVZ prevezená sanitkou vybavenou na prevoz infekčného pacienta do zdravotníckeho zariadenia a hospitalizovaná počas celej doby infekčnosti.

9.6 Na základe vyplnenia formulára o hlásení kontaktov môže byť nariadené izolovanie všetkých klientok, ktoré prišli s chorou klientkou do kontaktu, ak tak rozhodne miestne príslušný RÚVZ. V takom prípade sa poskytovateľ riadi odporúčaním RÚVZ. Ak RÚVZ nerozhodne inak, postupuje podľa „Protokolu postupu v prípade podozrenia nákazy v zariadení“ (pozri Príloha č. 2).

9.7 Personál je o jednotlivých postupoch vzdelávaný podľa vnútorných predpisov a pokynov RÚVZ.

Článok 10

Manipulácia s odpadom

10.1 Všetok odpad, s ktorým bola nakazená osoba v styku, vrátane použitých vreckoviek a ďalších predmetov znečistených telesnými tekutinami, má byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia, ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1 m³ a silu minimálne 0,1 mm. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. Pri narábaní s týmto odpadom sa musia používať OOPP.

10.2 Odvoz a likvidácia odpadu, s ktorým bola nakazená osoba v styku bude zabezpečený firmou na likvidáciu odpadov - EKO LOG, s. r. o.

Článok 11

Zloženie krízového tímu a dôležité kontakty

11.1 Za účelom zabezpečenia preventívnych, a v prípade potreby aj represívnych opatrení v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 v ZNB, ako aj zabezpečenia realizácie plánu krízových opatrení, riaditeľka ZNB menuje vybraných zamestnancov za členov krízového tímu. Zoznam členov krízového tímu tvorí prílohu č. 1 tejto smernice.

11.2 V prípade potreby budú do pracovnej skupiny prizvaní aj iní zamestnanci ZNB, prípadne externí odborníci.

TRETIA ČASŤ

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Interný predpis je záväzný pre všetkých zamestnancov, ktorí sú povinní sa s ním preukázateľne oboznámiť.
2. Kontrolou jeho dodržiavania a realizovania je poverená riaditeľka ZNB.
3. Interný predpis nadobúda platnosť dňom vydania. V tlačenej podobe je uložený k nahliadnutiu a k dispozícii:
  - a) v kancelárii riaditeľky,
  - b) v kancelárii sociálnych pracovníčok,
  - d) na nástenke vo vestibule ZNB.

4. Interný predpis) je zverejnený na webovom sídle ZNB, najneskôr do 7. mája 2020.

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Zoznam a kontakty členov krízového tímu a iné dôležité kontakty

Príloha č. 2 Protokol postupu pre prípad podozrenia nákazy v zariadení

Príloha č. 3 Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu s použitím dezinfekčných prostriedkov (upratovačka)

Príloha č. 4 Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu s použitím dezinfekčných prostriedkov (personál ošetrovateľského a opatrovateľského úseku)

Príloha č. 5 Organizácia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

Príloha č.6 Zoznam izolačných miestností (podľa špecifik ZSS)

Zoznam a kontakty členov krízového tímu a iné dôležité kontakty

Meno	Telefón	E - mail	Podpis
Mgr. Hana Štrbová	0905337769	ha.strbova@gmail.com	
Mgr. Katarína Čierniková	0907122270	ciernikovakatka@gmail.com	
Mgr. Tatiana Korgová	0911610401	tatiana.korgova@gmail.com	

Kontaktná osoba na odpovedanie otázok:

Dohodnutá forma komunikácie (informovanosti zamestnancov): telefonická, emailová – s dôrazom na zníženie paniky

Kontakty, RÚVZ,

Meno / názov	Telefón / E-mail
RÚVZ Trenčín	032/6509511 tn.ruvz@uvzs.sk
Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky	0917 222 682 novykoronavirus@uvzs.sk
Národné referenčné centrum zdravotníckych informácií	0800 221 234

**Protokol postupu
(v prípade podozrenia nákazy v zariadení)**

Úkon	Zodpovedný
1. Zistenie osoby nakazenej virózou v ZNB	Ktorýkoľvek zamestnanec okamžite nahlási vedeniu
2. Kontaktovanie RÚVR Trenčín, nadriadeného a príslušného všeobecného lekára	Riaditeľka alebo ním poverená osoba RÚVZ Trenčín: tel.:032/6509511
3. Preventívne testovanie všetkých klientok a zamestnancov zariadenia na COVID 19	Riaditeľka kontaktuje sa Trenčiansky samosprávny kraj na zabezpečenie jednorazových rýchlotestov na COVID 19
4. 14 dní karanténa v ZNB v prípade, že nákaza nebola potvrdená	Nariadi riaditeľka
5. Zapojenie zamestnancov do služby v rámci karanténnej miestnosti – COVID-19	Zamestnankyňa, ktorá bude pracovať s klientkou v karanténe, udelila k tomu vopred súhlas. Kľúčovým pracovníkom je Mgr. Katarína Čierniková
6. Spolupráca s Trenčianskym samosprávnym krajom, telefonická informácia o situácii a žiadosť o bezodkladné dodanie ďalších ochranných prostriedkov, rukavíc, ochranných oblekov, okuliarov.	Riaditeľka
7. Tieto prostriedky je Trenčiansky samosprávny kraj pripravený distribuovať na základe žiadosti.	Kontaktná osoba na VÚC: PhDr. Nekorancová Elene
8. Upozornenie zamestnancov na pracovný režim, kedy je nutné poskytovať - základnú činnosť a šetriť vlastný organizmus častejšími prestávkami v práci	Riaditeľka
9. Zabezpečenie nevyhnutných nákupov pre klientky a pre zamestnancov	Riaditeľka alebo ňou poverená zamestnankyňa
10. Zabezpečenie prania bielizne	Sociálna pracovníčka
11. Kontaktovanie psychológa s požiadavkou o poskytnutie konzultácie (podpory) po telefóne	Sociálna pracovníčka
12. Pravidelné stretnutia krízového tímu, priebežné vyhodnocovanie situácie, snaha o upokojenie neštandardnej situácie v areáli	Členovia krízového tímu
13. Priebežné podávanie informácií a spolupráca s RÚVZ Trenčín, Okresným úradom Trenčín a Mestom Trenčín	Riaditeľka
14. Priebežné hygienické opatrenia	Podľa odporúčaní RÚVZ

Príloha č. 3

ZSS	SPOLOČNÉ PRIESTORY BŽD		
	Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu s použitím dezinfekčný prostriedkov		Počet strán: 1

Dátum	Dezinfekcia podláh na chodbách PODPIS	Dezinfekcia všetkých vypínačov PODPIS	Dezinfekcia všetkých dverí PODPIS	Dezinfekcia všetkých kľúčiek PODPIS	Dezinfekcia pracovne PODPIS

Skontroloval:

Dátum:

ZSS	Personál		
	Záznam z výkonov preventívnych opatrení k zabráneniu šírenia Koronavírusu s použitím dezinfekčných prostriedkov		Počet strán: 2

Dátum	Dezinfekcia kľučiek PODPIS	Dezinfekcia vypínačov PODPIS	Dezinfekcia PC PODPIS	Dezinfekcia povrchov nábytku/ PODPIS	Dezinfekcia kuchynky, príborov a pohárov/ PODPIS	Germicídny žiarič/ PODPIS

Dátum	Dezinfekcia kľučiek PODPIS	Dezinfekcia vypínačov PODPIS	Dezinfekcia PC PODPIS	Dezinfekcia povrchov nábytku/ PODPIS	Dezinfekcia kuchynky, príborov a pohárov/ PODPIS	Germicídny žiarič/ PODPIS
Skontroloval:			Dátum:			

Legenda: Vyššie uvedené pracovné výkony bude personál vykonávať každý deň po ukončení pracovnej zmeny až do odvolania. Pre zápis slúži uvedená tabuľka. Do prázdnej kolónky žiadame podpis personálu.

1. Štandardné preventívne opatrenia zahŕňajú hygienu rúk; použitie OOPP, aby sa zabránilo priamemu kontaktu s krvou klientky, telesnými tekutinami, sekrétmi (vrátane respiračných sekrétov) a poškodenou kožou. Umývanie rúk – mydlom, vodou a dezinfekčnými prípravkami na báze alkoholu
2. Dezinfekcia kľučiek sa týka (dvere kancelárie, okná, WC,)
3. Germicídny žiarič – kancelária sociálnych pracovníčok utorky a štvrtky

Záznam vystavil			
-----------------	--	--	--

Organizácia sociálnych služieb v ZNB

Opatrenia	termín	zodpovedá	splnené
Je potrebné zabezpečenie dostatočného množstva OOPP pre zamestnancov – jednorazové rúška, jednorazové plášte, štíty, rukavice, respirátory, dezinfekcia, plôch a alkohol na ruky.			

Organizácia obslužných prevádzok

Opatrenia	termín	zodpovedá	splnené
Je zabezpečená dostatočná zásoba základných potravín v ZNB na následnú prípravu stravy			
Odvoz a likvidácia odpadu vzniknutého pri testovaní protilátok rýchlotestom na laboratórnu diagnostiku SARS-Cov-2 ako aj pri odpade, s ktorým bola v styku nakazená osoba, je zabezpečený firmou na likvidáciu odpadov - EKO LOG, s. r. o.			

Organizácia starostlivosti o zamestnancov a ďalšie osoby podieľajúce sa na starostlivosti

Opatrenia	termín	zodpovedá	splnené
Vstupný zdravotnícky filter zamestnancov ZSS pred nástupom do práce, kde sa zisťuje cestovateľská anamnéza, príznaky respiračnej infekcie zamestnancov a osôb žijúcich v spoločnej domácnosti, v posledných 14 - dňoch			
Je vytvorený zoznam psychologických intervencií pre ukludnenie klientok. Vhodný je nácvik tzv. copingových stratégií na zvládanie stresu vedený sociálnym pracovníkom alebo psychológom alebo iným povereným pracovníkom a zopakovanie si základných vedomostí a informácií z krízovej intervencie.			